

Naturvetenskapliga fakulteten

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i ämnet Miljövetenskap inom naturvetenskapliga fakulteten, MNMILJO1

Studieplanen är fastställd av fakultetsstyrelsen 2007-05-30.

Studieplanen bygger på Högskoleförordningens 6 kap.§§1-12,28-49, 7 kap.§§34-42 och Bilaga 2 som är examensordningen.

Studieplanen tillämpas vid antagning till utbildning som börjar 2007-07-01 och därefter.

1 Ämnesbeskrivning

Miljövetenskap är det vetenskapliga studiet av antropogent orsakade miljöproblem. Ämnet handlar om studiet av mänsklig påverkan på naturliga system och processer och vilka åtgärder som kan vidtas för att förebygga, förhindra eller motverka miljöproblem. Miljövetenskaplig forskning förutsätter en grundläggande förståelse för naturliga processer och har därför en bas i traditionella ämnen som biologi, kemi, fysik, geologi och naturgeografi. Samtidigt innefattar miljövetenskap studiet av mänsklig påverkan på miljön och formulering av möjliga åtgärder och strategier för att förebygga eller motverka miljöskador. Detta innebär att miljövetenskap till sin karaktär är tvärvetenskaplig och att forskningen bygger på samarbete över institutions- och fakultetsgränser.

Centrala forskningsfält inom miljövetenskapen är

- studiet av kemiska ämnens spridning, omvandling och fördelning i luft, mark och vatten samt vilka effekter dessa får på människor, andra organismer och ekosystem.
- studiet av människans påverkan på mark och landskap och vilka konsekvenser detta får för biologisk mångfald och möjligheten att bedriva uthålligt skogs- och jordbruk
- studiet av miljökonsekvenser av människans utnyttjande av energi och naturresurser och strategier för hållbart utnyttjande av dessa
- studiet av strategier och tekniska lösningar som förhindrar att miljöproblem uppstår eller som kan användas för att åtgärda miljöproblem

Miljövetenskaplig forskning handlar både om grundläggande förståelse för hur miljöproblem uppstår och om att bidra med ett kunskapsunderlag för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Forskningen sker därför ofta i nära samarbete med samhälleliga aktörer.

Aktuella forskningsområden beskrivs på institutionens hemsida www.miljovetenskap.lu.se

2 Syfte och mål för utbildningen på forskarnivå

Utbildning på forskarnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå eller motsvarande kunskaper. Utbildning på forskarnivå skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå, utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning.

Utbildningen i Miljövetenskap syftar till att utbilda doktorer som har förmåga att både bedriva forskning av hög kvalitet och arbeta med andra kvalificerade uppgifter inom högskola, näringsliv och samhälle.

Högskoleförordningens krav på mål finns i Examensordningen se Bilaga.

Doktoranden ska efter genomgången utbildning ha förvärvat följande färdigheter och kunskaper:

- ha systematiska och fördjupade kunskaper för miljövetenskapliga kunskapsområden nationellt såväl som internationellt, för att kunna utveckla samt använda idéer och teorier, i forskningssammanhang eller i utvecklandet av arbetsmetoder.
- förvärvat förmåga att formulera, planera och genomföra en betydande forskningsprocess för att analysera och förstå miljöproblem inom ett forskningsområde. Ha förvärvat förmåga tillämpa ett tvärvetenskapligt synsätt vid analys av miljövetenskapliga forskningsproblem
- förmåga att göra bedömningar som bygger på kritisk analys, värdering och syntes av nya och komplexa idéer. Kunna tillämpa ett etiskt förhållningssätt i forskningsarbetet.
- ha förmåga att kommunicera sina slutsatser och underliggande teorier om konsekvenser och lösningar av miljöproblem, skriftligt såväl som muntligt till både ett internationellt vetenskapssamhälle och med samhället i övrigt om sina expertområden.
- förväntas ha studiefärdigheter för att främja, inom akademiska och professionella sammanhang, tekniskt, socialt eller samhälleligt arbete för ett framtidskridande för arbete med miljöproblem.

3 Tillträde till utbildning på forskarnivå

3.1 Behörighet

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att den sökande har grundläggande och särskild behörighet och att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Fakultetsstyrelsen (kan delegeras) får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

Övergångsbestämmelse: Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning, skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015.

Om det för tillträde till utbildning på forskarnivå ställs krav på tidigare utbildning på grundnivå eller avancerad nivå med viss omfattning eller på examen från sådan utbildning, skall även den som har motsvarande utbildning eller examen från grundläggande utbildning erhållen innan 2007-07-01 vara behörig.

Särskild behörighet

För särskild behörighet i Miljövetenskap krävs ett självständigt arbete om 30 högskolepoäng samt kurer på avancerad nivå som utgör en relevant bakgrund till den planerade forskningsinriktningen.

Den särskilda behörigheten kan också ha erhållits genom annan motsvarande utbildning, vilket prövas i varje enskilt fall.

Tillgodoräknande

Om en student har gått igenom en viss högskoleutbildning med godkänt resultat inom eller utom landet, har studenten rätt att tillgodoräkna sig detta för högskoleutbildning vid en annan högskola. Detta gäller dock inte, om det finns en väsentlig skillnad mellan utbildningarna.

En student har rätt att tillgodoräkna sig annan utbildning än den som avses ovan, om de kunskaper och färdigheter som studenten åberopar är av en sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. En student får även tillgodoräknas motsvarande kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet.

Fakultetsstyrelsen (kan delegeras) prövar, på studentens begäran, i varje enskilt fall om tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräknande.

3.2 Ledigkungörelse av utbildningsplats och ansökan

I fakultetens antagningsordning regleras hur ansökan och antagning går till, se fakultetens hemsida.

3.3 Urval

Urval bland sökande som uppfyller kraven skall göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande.

Följande urvalsprinciper tillämpas:

Uppnådda studieresultat på kurser på grundnivå och avancerad nivå eller motsvarande nivå.
Bredd, djup och relevans från kurser på grundnivå och avancerad nivå eller motsvarande nivå.
Kvalitet på examensarbetet och på andra självständiga arbeten.
Sökande som framstår som väl lämpade bör, när så är möjligt, genomgå en intervju.
Övriga kunskaper eller färdigheter som är relevanta för den valda forskningsinriktningen.

Vid rekrytering och urval av studerande till utbildning på forskarnivå skall mångfald och jämn könsfördelning alltid beaktas i enlighet med Lunds universitets jämställdhetspolicy, likabehandlingspolicy och mångfaldsplan. Underrepresenterat kön skall ges förtur vid i övrigt likvärdiga meriter, om inte särskilda skäl talar däremot.

Det skall dessutom finnas en samstämmighet mellan studentens forskningsintressen och institutionens möjlighet att ge kompetent handledning.

3.4 Antagning

Antagning sker till fyra års heltidsstudier som avslutas med doktorsexamen, där licentiatexamen efter två år kan vara en etapp. Om särskilda skäl finns kan antagning ske till enbart två års heltidsstudier, som avslutas med licentiatexamen.

Den blivande handledaren granskar inkomna ansökningshandlingar och upprättar ett underlag för beslut med förslag till antagning och motivering. Prefekten upprättar förslag på vem som skall antas och skäl för detta efter att ärendet beretts i samråd med avdelningsföreståndare för den forskningsavdelning där doktoranden kommer att verka, samt lärare och doktorander i miljövetenskap. En finansieringsplan och preliminär forskningsplan skall ingå i underlaget. Antagningen innebär att institutionen för miljövetenskaplig utbildning gör ett finansiellt åtagande för genomförande av forskarutbildningen i sin helhet samt att det upprättas en individuell studieplan där detta regleras.

Mer information om antagning finns i Antagningsordningen.

3.5Handledning

Doktorander i miljövetenskap kommer att bedriva sin forskningsinsats vid en befintlig forskningsavdelning, där doktoranden också har sin arbetsplats. För varje doktorand skall utses minst två handledare, varav en skall vara huvudhandledare. Huvudhandledaren, som har det största ansvaret för avhandlingsarbetets genomförande, skall finnas på den forskningsavdelning dit doktorandens forskningsverksamhet är förlagd. På grund av ämnets tvärvetenskapliga karaktär kommer i normalfallet en eller flera biträdande handledare finnas vid andra forskningsavdelningar. Åtminstone en av handledarna skall vara docentkompetent och tillsvidareanställd vid Lunds universitet. I den individuella studieplanen skall anges respektive handledares arbetsuppgifter och ansvarsområde. Doktoranden har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen om 240 högskolepoäng. En doktorand som begär det skall få byta handledare.

4 Utbildningens uppläggning

4.1 Allmänt

I samband med beslut om antagning skall en individuell studieplan upprättas. Institutionen följer fakultetens mall för individuell studieplan (www.pixe.lth.se/mnf/indstpl.asp). Denna skall revideras årligen. Den individuella studieplanen anger hur utbildningen skall läggas upp. Utbildning på forskarnivå omfattar fyra års studier (240 högskolepoäng). Doktoranden har också rätt men inte skyldighet att avlägga licentiatexamen (120 högskolepoäng) som en etapp i utbildningen på forskarnivå.

Sker antagning till enbart licentiatutbildning, avlägges licentiatexamen (120 högskolepoäng).

Prov som ingår i utbildning på forskarnivå och avhandling eller uppsats skall bedömas med betygen godkänd eller underkänd.

4.2 Avhandling/uppsats

I utbildningen skall ingå ett vetenskapligt arbete dokumenterat i en doktorsavhandling eller i en licentiatuppsats.

Doktorsavhandling

Avhandlingen skall omfatta *180 högskolepoäng*.

Doktorsavhandlingen skall utformas som en sammanfattning av vetenskapliga artiklar, författad av doktoranden, eller som ett enhetligt sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling). Artiklarna skall doktoranden ha författat ensam eller gemensamt med andra personer. Det skall gå att särskilja de olika författarnas insatser. De vetenskapliga artiklarna skall vara av en kvalitet som motsvarar kraven för publicering i erkända vetenskapliga tidskrifter (med granskningsförfarande).

Licentiatuppsats

Uppsatsen skall omfatta *90 högskolepoäng*.

Fakultetsstyrelsen uttalar att licentiatuppsatsen skall utformas antingen som en sammanfattning av minst en vetenskaplig skrift (alternativt artikel) som doktoranden har författat ensam eller gemensamt med andra personer eller som ett enhetligt sammanhängande vetenskapligt verk (monografi). Den vetenskapliga uppsatsen skall vara av en kvalitet som motsvarar kraven för publicering i erkända vetenskapliga tidskrifter (med granskningsförfarande).

4.3 Kurser

Inom ämnet Miljövetenskap skall kurser omfattande 60 högskolepoäng ingå för doktorsexamen och 30 högskolepoäng ingå för licentiatexamen.

Kurser som ingår kan ges vid den egna institutionen, vid andra institutioner inom eller utanför den egna fakulteten eller vid andra universitet/högskolor. Det bör normalt finnas en skriftlig kursplan som anger kursernas mål, innehåll och poängtal. För kurser genomgångna vid andra fakulteter och högskolor bestäms poängtalet som skall tillgodoräknas av ämnesansvarig. Vilka kurser den enskilde doktoranden skall genomgå eller kunna tillgodoräkna anges i den individuella studieplanen.

En introduktionskurs på minst 1,5 högskolepoäng är obligatorisk och doktorander som undervisar skall genomgå pedagogisk grundkurs på 3 högskolepoäng.

Vilka kurser som är obligatoriska beslutas av ämnesansvarig i miljövetenskap och görs upp i samråd med handledare och den forskarstuderande. Vilka kurser som ingår i utbildningen på forskarnivå skall i görligaste mån specificeras i den individuella forskningsplanen. För att ge en nödvändig vetenskaplig bredd och samtidigt vidmakthålla tillräckligt vetenskapligt djup skall kurser och kurslitteratur omfatta breddkurser, djupkurser och metodkurser.

- Breddkurser och litteraturstudier i miljövetenskapligt relevanta ämnen av generell karaktär. För doktorsexamen krävs minst 22.5 högskolepoäng varav högst 15 högskolepoäng är litteraturstudier, och för licentiatexamen minst 15 högskolepoäng, varav högst 7.5 högskolepoäng är litteraturstudier.
- Djupkurser och litteraturstudier inom det ämnesområde avhandlingsarbetet är inriktat emot. För doktorsexamen krävs minst 15 högskolepoäng, varav högst 7.5 högskolepoäng är litteraturstudier, och för licentiatexamen minst 7.5 högskolepoäng.
- Metodkurser som behandlar för avhandlingsarbetet viktig metodik (inklusive introduktionskurs och pedagogisk kurs). För doktorsexamen krävs minst 15 högskolepoäng och för licentiatexamen minst 7.5 högskolepoäng.

5 Examenskrav

Det är ämnesansvarig, i samråd med huvudhandledaren, som kontrollerar och godkänner att alla formella krav för avläggande av doktors- respektive licentiatexamen är uppfyllda.

Doktorsexamen

Doktorsexamen omfattar 240 högskolepoäng. För doktorsexamen fordras att doktoranden dels har blivit godkänd vid de prov som ingår i utbildningen på forskarnivå, dels har fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandlingen) godkänd. Doktorsavhandlingen skall ha försvarats muntligen vid en offentlig disputation. Betyget bestäms av en betygsnämnd. Författandet av avhandlingen skall motsvara studier om minst 180 högskolepoäng.

Licentiatexamen

Licentiatexamen omfattar 120 högskolepoäng. För licentiatexamen fordras att doktoranden dels har blivit godkänd vid de prov som ingår i den delen av utbildningen, dels har fått en vetenskaplig uppsats godkänd. Den skall motsvara studier om minst 90 högskolepoäng. Uppsatsen skall presenteras vid ett offentligt seminarium och examinator bestämmer betyget efter samråd med en bedömningsnämnd.

6 Allmänna övergångsbestämmelser

Den som före den 1 juli 2007 har påbörjat en utbildning till en examen enligt de äldre bestämmelserna i examensordningen, har rätt att slutföra sin utbildning för att få en examen enligt de äldre bestämmelserna, dock längst t o m utgången av juni 2015.

7 Övriga anvisningar

För detaljerad information om kurskrav, m.m. hänvisas till studierektorn för utbildningen på forskarnivå i miljövetenskap.

BILAGA

EXAMENSORDNING - EXAMINA PÅ FORSKARNIVÅ

Licentiatexamen

Omfattning

Licentiatexamen uppnås *antingen* efter att doktoranden fullgjort en utbildning om minst 120 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå, *eller* efter att doktoranden fullgjort en del om minst 120 högskolepoäng av en utbildning som skall avslutas med doktorsexamen, om högskolan beslutar att en sådan licentiatexamen kan ges vid högskolan.

Mål

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Vetenskaplig uppsats

För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

Övrigt

För licentiatexamen med en viss inriktning skall också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

Doktorsexamen

Omfattning

Doktorsexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning om 240 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå.

Mål

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling)

För doktorsexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

Övrigt

För doktorsexamen med en viss inriktning skall också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

